

18, 221
114
135
113, 53

CARNET ZAPOČEO AKCIJU POPULARIZACIJE INTERNETA

VIŠE OD 80 POSTO HRVATA JOŠ NE KORISTI INTERNET

Vrga: Nije problem u infrastrukturi, ona već postoji. Problem je u malom broju korisnika Interneta. CARNet stoga pokreće akciju popularizacije dostupnih Internet sadržaja na hrvatskom jeziku te priprema javni natječaj za kreiranje novih hrvatskih sadržaja

MARINA MAJIĆ

Hrvatska akademska i istraživačka mreža CARNet, najrazvijeniji nacionalni informacijsko-komunikacijski sustav, predstavila je na ovogodišnjem, u subotu zatvorenom, Info sajmu Zagrebačkog velesajma, multimedijalnu instalaciju »10@HR«. Time je i službeno započela akciju promocije i popularizacije Interneta u Hrvatskoj pod nazivom »10@HR - Vrijeme je za Internet«. Povod je, dakako, desetogodišnjica Interneta u Hrvatskoj, jer je 1992. godine na današnji dan CARNet uspostavio prvu međunarodnu Internet vezu sa svijetom.

Kreirati nove hrvatske sadržaje

Prema istraživanjima koje već godinama provodi tvrtka za medijska istraživanja GfK, prošle je godine Internet koristilo 12 posto Hrvata, dok je u 2002. godini zabilježen porast na njih oko 16,35 posto. Od oko 100.000 članova akademske zajednice (studenti, profesori, znanstvenici) Internetom se aktivno služi njih tek 36 posto.

»Unatoč porastu, još uvijek je brojka od oko 600.000 hrvatskih korisnika Interneta premala, pogotovo u usporedbi s drugim tranzicijskim zemljama, u kojima se njime koristi oko 30 posto ljudi«, komentirala je za *Vjesnik* rezultate istraživanja Vesna Vrga, zamjenica ravnateljice CARNeta.

Informacijska infrastruktura u Hrvatskoj je relativno dobro razvijena, tako da to, smatra, nije glavni razlog slabog korištenja te tehnologije. Razloge vidi u tomu, da je ljude strah pred novim tehnologijama. Nema niti dovoljno hrvatskih sadržaja koji bi ih privukli, a treći je razlog, na koji CARNet ne može utjecati, slaba kupovna moć hrvatskih građana.

»Situacija se polako popravlja, što se tiče nabavke računala. Međutim, ljudima nedostaju pravi razlozi da bi otišli na mrežu, odnosno da vide da od toga imaju koristi«, smatra. Upravo stoga, CARNet u sljedeća tri mjeseca (do obilježavanja deset godina od dobivanja vršne.hr domene, 27. veljače 1993.) u sklopu promotivne akcije, počinje akciju poticanja stvaranja hrvatskih web sadržaja.

S obzirom na mali broj djelatnika (40) i slabe financijske uvjete (65 posto od 79 milijuna kuna proračunskih sredstava troši se na telekomunikacije, zakup linkova itd.), CARNet će sredinom prosinca organizirati natječaj, kako bi prikupio projekte od nacionalnih interesa, a koje bi sponzorirale tvrtke, udruge, pa čak i pojedina ministarstva.

»Najbolji primjer projekta, koji je važan za očuvanje hrvatske kulturne baštine je baš naš posljednji projekt, digitaliziranje ostavštine Silvija Strahimira Kranjčevića. Tu su zbirke pjesama, osobni dokumenti, pisma supruzi i sve ostalo što smo uspjeli pro-



VESNA VRGA: Ljudima nedostaju pravi razlozi da bi otišli na mrežu

RANKO MARKOVIĆ

naći u arhivu HAZU-a«, kaže Vesna Vrga. Iz kulturnih su se krugova pojavile inicijative i za digitalizaciju ostavštine drugih književnika, poput Matoša i Krležu, no za to, međutim, CARNetova proračunska sredstva nisu dovoljna.

»Na nama je da na hrvatskom tržištu prepoznamo te nacionalne projekte. Trenutačno hrvatski filmovi propadaju, a Društvo filmskih umjetnika moglo bi ih digitalizacijom sačuvati. Mogućnosti su neslućene, ali teško je naći osobe koje će to iznijeti na leđima, jer takvi projekti zahtijevaju čak i po nekoliko godina rada«, objašnjava Vesna Vrga.

Brošure za »neznalice«

Projekte na natječaj može podnijeti bilo tko, od pojedinaca-entuzijasta, udruga i ustanova, gospodarskih subjekata, pa čak i pojedinih ministarstava. Nakon odabira najboljih projekata, CARNet će ih povezati s potencijalnim sponzorima, kaže Vesna Vrga. »Farmaceutke će tvrtke, na

primjer, vjerojatno podržati projekte iz područja zdravstvene zaštite, a u krajnjoj liniji i pojedina ministarstva bi mogla naći zanimljive i korisne projekte koje bi mogla financirati«, kaže. Kod tvrtki se tako razvija društvena svijest i one ulažu u kreativne i zajednici korisne projekte.

CARNet ovih dana počinje i jaku medijsku kampanju, u kojoj će objavljivati feljtone i članke koji će predstavljati prednosti Interneta. Osim plakata, tiskat će i brošuru s najvažnijim podacima o Internetu, koja će biti namijenjena onima koji još nisu koristili mrežu. »Bit će to referentna točka za Internet, jer će sadržavati podatke o povijesti nastanka Interneta, indeks web stranica podijeljenih po kategorijama, rječnik Interneta, usporedne tablice svih davatelja usluga (cijena surfanja itd.), o sigurnosti na Internetu itd., a dijelit će se po cijeloj Hrvatskoj«, zaključila je Maja Pehar, voditeljica projekta 10@HR iz CARNeta.

PILOT-PROJEKTI

Pacemakerom se može upravljati i na daljinu

U proteklih desetak godina CARNet je podržao mnoge pilot-projekte, kojima se željelo utjecati na informatičko opismenjavanje, poglavito akademske zajednice, ali i sektora školstva, zdravstva itd.

Godine 1994. stvoren je, tako, prvi hrvatski web portal (www.hr), zatim je kompletno automatizirano podešavanje teleskopa Zvezdarnice Višnjana s velikom bazom poda-

taka o astronomskim tijelima. Slijedilo je stavljanje izložaka iz gotovo svih hrvatskih muzeja na Internet, a zanimljivo je i podešavanje pacemakera na daljinu (1999. godine iz KBC-a Rebro regulirao se pacemaker pacijentu iz Splita).

CARNet je napravio i prvi web Ureda predsjednika i Vlade, prvu hrvatsku web tražilicu, proveo prve video konferencije na sveučilištima itd.

USKORO

Najbolji europski stručnjaci iz računalne sigurnosti u Zagrebu

CARNet sa sljedećom godinom počinje upotrebljavati nove Gigabit tehnologije, čime će se trenutačne megabitne brzine surfanja Internetom putem CARNeta ubrzati na gigabitne.

U siječnju će Zagreb biti i domaćin sastanka 60 najboljih europskih stručnjaka iz područja računalne sigurnosti. Za isti se mjesec planira i

promocija hrvatskih Internet adresa, povodom realizacije projekta i-DNS, putem koje će se domene moći i elektronički registrirati.

U svibnju se, zatim, u Zagrebu održava i TERENA-ina međunarodna konferencija, koja će okupiti 500-tinjak predstavnika europskih i američkih akademskih mreža.